

היכלות של אור

מדריך לציוני הצדיקים
מאורי החסידות שבאוקראינה

תולדות חייהם • סיפורים • מדברי תורתם • תפילות
זאביק הראל

היכלות של אור

מדריך לציוני הצדיקים

תורת
החיים

בין השבילים המושלגים של אוקראינה צעדו להם מאורי עולם.
בעומק עומקה של הגלות הם התעלו בעבודת ה' עד שזרחה עליהם
השכינה, וזכו להאיר לארץ ולדורים עליה באור קדושתם.

כיום רבים נוסעים כברת דרך ארוכה על מנת לפקוד את היכלות
הקודש בהם נטמנו צדיקים אלו.

בהיכלו של כל צדיק שורה גוון מיוחד של אור, ששייך לעבודת ה'
הייחודית שלו. בבואנו אל היכלו אנו נקראים לדלות ולהשקות את
לבותינו מאותו האור.

עבור אלו הרוצים להסתופף בצלם של ענקי רוח אלו, קיבצנו בספר
זה נטיפים של אור על תולדות חייהם, סיפורים אודתם ושלחבות
מאש תורתם, איתה חימומו ומחממים את העולם.

בנוסף קובצו בספר תפילות, וכן מקורות המעוררים לתפילה על
קברי הצדיקים. יהי רצון שנוכה לקבל מהיכלות אלו אור וחיזוק
להאיר את חיינו מאורם המופלא.

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל

ISBN 978-9655791471

היכלות של אור

מדריך לציוני הצדיקים
מאורי החסידות שבאוקראינה

תולדות חייהם • סיפורים • מדברי תורתם • תפילות
זאביק הראל

בהוצאת ישיבת תורת החיים

מהדורה חמישית – כסלו תשע"ח

כריכה ושערים: יעל גרוסברג

עימוד: יזהר ברק

סיוע בהגהה: הילה ברק

© כל הזכויות שמורות

ניתן להשיג בטלפון 050-5714746

לתגובות: vehayueyneca@gmail.com

תודה מעומק הלב לצלמים על התמונות המלבבות שהעניקו לספר:

הצלם והאפטריסט המוכשר לירון אפוטה – על תמונת השער והתמונות היפות בגוף הספר.

הצלם העולמי דב מרמלשטיין – על יצירות האמנות שלך בכל תמונה ותמונה.

רועי ושירן שנר – על התמונות מתוך המסעות המרוממים שעשינו יחדיו.

לנוסעים היקרים ולנוסעות היקרות, השלום והברכה.

בין השבילים המושלגים של אוקראינה, בעומק עומקה של הגלות, הצמיח הקב"ה לעמו בית ישראל ולעולם כולו אור עצום.

בתוך כפרים פשוטים ועיירות נדחות קמו ועמדו צדיקי, עולם עובדי ה' במסירות נפש תוך אהבה ויראה גדולות. צדיקים שרוח הקודש שרתה עליהם, בתי המדרש שלהם היו מלאים באהבת חברים ודבקות במצוות ה'. הקב"ה השרה שכינתו עליהם ונטע במחוזות נידחים אלו מן הטעם של המציאות הרוחנית שתתגלה בשלמות בימות המשיח.

גדולי עולם כמו הבעל שם טוב הקדוש, המגיד ממזריטש, בעל התניא, רבי נחמן מברסלב, רבי זושא מאניפולי ועוד, שכתביהם ודבריהם נלמדים בכל מקום בעולם עד עצם היום הזה, ועיניהם של רבבות תלמידיהם בכל תפוצות תבל נשואות אליהם, נולדו וחיו באותם כפרים ושבילים בהם נהלך.

יש בסגולתה של ההשקעה בנסיעה של אלפי קילומטרים אל ציוניהם הקדושים כדי לחבר אותנו לגדלות נשמתם. דרך התחברות לסיפורים על הדמויות ולימוד של עומק תורתם, ובעיקר בתפילה על ציוניהם, יש באפשרותינו לקחת כוחות עצומים, לצאת משגרת החיים, להתחדש ולחדש את הקשר שלנו לה' יתברך, לתורתו ולעצמנו.

ספר זה שערכנו בעזרת ה' יתברך לכבודכם, אוסף אל קרבו את תולדות חייהם ותורתם של הרבה מן הצדיקים הטמונים על אדמת אוקראינה, על מנת שנוכל להכיר את הדמויות הרבות שנפגוש בדרך. אינה דומה עמידה להתפלל בציונו של צדיק בלי להכיר את דמותו לעמידה להתפלל כשזוכים, ולו במעט, להכיר את עניינו של הצדיק, מה הוא פעל בעולם ומה היה אופיו

המיוחד. על ידי זה בעל השמועה עומד לנגד עינינו, והלב יכול להתכוון בתפילות שמתאימות במיוחד לעורר את זכות הצדיק שאליו אנו מגיעים.

עוד אספנו אלומות אור מתוך דברי תורתם של צדיקים אלו על מנת שיהיו שפתותיהם דובבות בקבר כשנלמד ונכניס לקרבנו את דברי תורתם שנאמרו מתוך להט ליבם.

ובסוף צרפנו תפילות רבות המתאימות לנושאים שונים וצרכים שונים שיש לאדם פרטי ולכלל ישראל, ושראו לפתוח את הלב ולהעתיר בתפילה עליהם.

יהי רצון שנזכה להתחדש במסע זה, ולעבוד את השי"ת מתוך אהבה, יראה, שמחה וטוב לבב ושיתקבלו תפילותינו לרצון לפני אדון כל בזכותם של הצדיקים הללו, זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

תוכן עניינים

מבוא 19

אתדבקות רוחא ברוחא - בעניין העבודה על קברי הצדיקים
 שפתותיו דובבות - במעלת לימוד דברי תורתו של הצדיק על קברו
 הייתי הולך אליו ברגל - במעלת כיתות הרגליים והנסיעה לצדיקים
 בקדושתן הן עומדים - בעניין קדושת בתי המדרש של הצדיקים
 ותחזק התקשרותנו באהבה - בעניין אהבת חברים בתורת החסידות

אומן 43

רבי נחמן מברסלב זי"ע 45

קיצור תולדות חייו מספרים על דמותו לא צריך לדידי איש
 קדוש מבין חידות היכל הגוונים המשתנים מה שזכה על ידי ארץ
 ישראל מתקן הנשמות בית העלמין באומן - מקום קבורתו
 קדושת בית הקברות / חיי מוהר"ן ימי מוהרנ"ת אין יאוש בעולם
כלל! - התחזקות והתחדשות בתורת רבנו נחמן מברסלב זי"ע אין
 יאוש בעולם - רמז לכל אחד ולכל הדורות יש לכל יהודי נקודה
 שהקב"ה מתפאר בה ומשם יכול לשוב אל ה' להתחיל מחדש בכל פעם
 עבודת הצדיק להאיר לגדולים ולקטנים שלא יתייאשו עצמן לעולם
אל תהיו עצים יבשים - אהבת ישראל וקרוב רחוקים אל ה' במשנת רבנו
 נחמן מברסלב זי"ע להוליד נפשות לקרב עוד נפשות לתת ריח
 טוב בנשמות לדון את כל אדם לכף זכות מעשה מהינדק

רבי שמשון ברסקי זי"ע 60

קיצור תולדות חייו מספרים על דמותו פנים לזהות תיאור
 חבורתו של רבי שמשון באומן זכרונות מאבא הרב נתן ברסקי מתאר

זכרונות מהבית של אביו באומן ~ **חיזוק בענייני אמונה ובטחון** – מתוך
מכתביו של הרב שמשון ברסקי זי"ע ~ להתבונן בחסדי ה' ולקנות
השמחה ~ אמונה ובטחון אמתיים מבטלים המרירות ~ כשתחזק עצמך
בשמחה תראה ניסים

67 גן סופיה

להיות באומן ולא להיות בסופיה

71 אוסטראה

73 רבנו שמואל אליעזר אידליש 'המהרש"א'.....

קיצור תולדות חיי ~ מספרים על דמותו ~ קדושת ציונו ~ כל דבריו
ברוח הקודש נאמרו ~ החזון איש מעורר על חשיבות לימוד המהרש"א
~ מסע הלוויה הפלאי ~ **מקדמתו והולכת לפניו** – על הכוח של האדם
לברוא מלאכים בתורת המהרש"א זי"ע ~ בדרך שאדם רוצה לילך
מוליכין אותו המלאכים שברא ~ המלאך הטוב הולך לפניו

79 רבנו יואל הלפרין 'בעל-השם'.....

קיצור תולדות חיי ~ צחוק עשה לי אלוקים – תורה מהמקובל האלוקי
רבנו יואל בעל שם זי"ע

82 רבי מאיר מרגליות בעל ה'מאיר נתיבים'.....

קיצור תולדות חיי ~ מספרים על דמותו ~ אחד מששים הגיבורים ~
חרדתו ויראתו בהיתר עגונות ~ זכה לגדולה כי דן דין אמת לאמיתו ~
במה יזכה נער – סוד הסגולה לבטל הכעס שנמסר בתורת רבי מאיר
מרגליות זי"ע

89 רבי יעקב יוסף מאוסטראה 'רבי ייבי'.....

קיצור תולדות חיי ~ מספרים על דמותו ~ גודל נשמתו ~ מחיה
מתים ~ על מה הגאולה מתעכבת ~ **אנא נפשי כתבית יהבית** – אהבת

ה' בתורת רבי ייבי זי"ע אהבת ה' אלינו מורגשת בתורה הקדושה א
הצדיקים מעוררים אהבת ויראת ה' אפילו בעניני העולם הזה א ספר
הנהגות צדיקים - הנהגות וצוואות מרבי ייבי מאוסטראה

98.....הרב אהרון – ד"ר גארדיה זי"ע.....

קיצור תולדות חיי א מספרים על דמותו א מעמקי הקליפות לרום
המעלות א להפטר ממחשבות זרות א לא יכל לאכול אחרי שחזה
בתפילת המגיד א הד"ר אמר שלא הרופאים מרפאים

103.....אוסטרופולי.....

105.....הקדוש רבנו שמשון מאוסטרופולי הי"ד.....

קיצור תולדות חיי א מספרים על דמותו א עמוד תורה של רבי שמשון
מאיר מהארץ ועד הרקיע א דברים שלא שמעתן אוזן א נוקבים את מוחי
א התקרבות הגאולה א קדושת ספרו 'מחנה דן' א אלי אלי - כח
השמירה על ישראל בתורתו של הקדוש רבי שמשון מאוסטרופולי זי"ע
הי"ד א אגרת הסגולה - מר' שמשון מאוסטרופולי זי"ע הי"ד

119.....אינטובקא.....

121.....רבי מרדכי טברסקי – 'המגיד מטשרנוביל' זי"ע.....

קיצור תולדות חיי א מספרים על דמותו א גודל נשמתו - 'שלא היתה
כזו כמה מאות שנים בעולם' א יש בזה דרך בעבודת ה' א מפרנס
הצדיקים הנסתרים א לידע ולהאמין - עבודת האמונה במשנתו של רבי
מרדכי מטשרנוביל א מפי עליון לא תצא הרעות א לראות את הנשמה
של חברך

129.....אניפולי.....

131.....רבי דב בער 'המגיד ממזריטש' זי"ע.....

קיצור תולדות חיי מספרים על דמותו מעינות החכמה של הבעש"ט הולכים למגיד שכינה מדברת מתוך גרונו עוצם ההפשטה שהיה שריו בה בעת התורה לא היה פנאי לשחות ולהגביהם התפלגנו כולנו על זה – עדות הפילוסוף היה מביא את הגאולה **לכנוס לפניו יתברך** – עבודת התפילה בתורת המגיד ממזריטש זי"ע כניסה לתפילה דרך שער היראה עיקר התפילה בשמחה להתפלל בהתקשרות גדולה ופועל כל הכוונות

רבונו משולם זושא מאניפולי זי"ע.....138

קיצור תולדות חיי מספרים על דמותו חידוש גם בהיכל היראה צדיק אשוי מידת הבטחון של רבי זושא מגביה עיניו לשמים שם הויה גדלות בשמים אוהב ישראל רואה רק טוב היראת שמים של הרבה רבי זושא **ויבטחו בך יודעי שמך** – מידת הבטחון בתורת רבי זושא מאניפולי זי"ע על ידי הבטחון זוכה לשפע מסיבת כל הסיבות ישירות לא יתפלל על פרנסה אלא על בטחון וממילא יבוא שפע

רבי יהודה לייב הכהן מאניפולי זי"ע.....148

קיצור תולדות חיי מספרים על דמותו גודל קדושתו כאש ריחן עדן ההסכמה על ספר התניא **כי במ חיתני** – על החיות שבתורה בתורת רבי יהודה לייב מאניפולי זי"ע התורה מחיה לומדיה

רבי דוד סופר מאניפולי.....155

קיצור תולדות חיי

באר.....157

רבי דוד לייקס.....159

קיצור תולדות חיי מספרים על דמותו אש כנגד אש שליטה במחשבות עיקר המחשבה לעשות נחת רוח לאבינו שבשמים – אהבת חברים במשנת רבי דוד לייקס

ברדיצ'ב 165

רבי ליבר הגדול אשכנזי מברדיצ'ב 167

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ אהבת ישראל שלו ~ נישק את הריאה ~ מעט המחזיק מרובה - מתורת רבי ליבר הגדול מברדיצ'ב זי"ע ~ לימוד מצורת בית המקדש על כניסת הרוחניות לתוך הגשמיות ~ כמה סגולות מרבי ליבר זי"ע ~ תפילה לעתות בצרה - ממורנו הרב הקדוש רבי ליבר מברדיצ'ב זי"ע אשר קיבל מאליו הנביא

רבי לוי יצחק מברדיצ'ב זי"ע 185

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ להודות לקב"ה על נשמתו הגדולה ~ קנאה בשרפי מעלה ~ להבת שלהבת ~ חיות בקיום מצווה ~ עבודת הכהן הגדול ~ עומד משתומם ~ דבקות עילאית בתפילה ~ אפילו ליהודי הקטן ביותר ~ גם אחרי פטירתו ~ פארו עלי ופארי עליו - אהבת ה' לישראל ולימוד זכות עליהם בתורת הברדיצ'בר זי"ע ~ אסור להסיח דעת מהתפילין ~ הקב"ה אוהב דווקא את עבודתנו בדיטא התחתונה ~ הקב"ה משתעשע ומתפאר בעם ישראל ~ שינוי הטבע באהבת ה' אלינו ~ השפעת היהודי על כל העולמות ~ בקשת הטוב לישראל זה בכדי לעשות נחת רוח להשי"ת ~ יש ללמד רק זכות על ישראל ~ סגולה להצלחה בשבוע - מרבי לוי יצחק מברדיצ'ב זי"ע

רבי מאיר מברדיצ'ב זי"ע 198

קיצור תולדות חייו ~ קטונתי מכל החסדים - מעלת הבושה בעבודת ה' בתורת רבי מאיר מברדיצ'ב זי"ע בעל ה'כתר תורה'

ברסלב 203

רבי נתן שטרנהרץ מברסלב זי"ע 205

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ איך היה לומד ליקוטי מוהר"ן ~ מכסה פניו ~ בעיני עצמו כעפר וטיט ~ עלים לתרופה - כמה

עלים מתוך מכתביו של רבי נתן מברסלב ׀ צריך להודות בכל יום על
 אף שאנו נרדפים ׀ חיזוק אחד מאנ"ש בזמן שבערה אש המחלוקת ׀
 זאת נחמתי ׀ גדול שימושה - בעניין שימוש תלמידי חכמים בתורת רבי
 נתן מברסלב זי"ע ׀ שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד ׀
 שימוש תלמידי חכמים, לדעת סברותיהם איך להתנהג בכל דבר ׀ מי
 שלא משמש תלמידי חכמים אפילו חכם נקרא עם הארץ ׀ מעשה מרב
 ובן יחיד - סיפורי מעשיות - מעשה ח, רבי נחמן מברסלב זי"ע

האדיטש 217

רבי שניאור זלמן מלאדי בעל התניא 219

קיצור תולדות חיי ׀ מספרים על דמותו ׀ אספקלריה המאירה ׀
 חכמתו מנעוריו ׀ נתעלף ונפל מכסאו ׀ מעלת ספר התניא ׀ כולו
 שמותיו של הקב"ה ׀ התניא נותן איתנות ׀ היהלום - משל מבעל
 התניא על מהות תורת החסידות ׀ בשמחה ובטוב לבב ׀ איך להגביר
 השמחה על העצבות בתורת בעל התניא ׀ ל"ב התניא - אהבת ישראל
 בתניא קדישא

וילדניק 229

רבי ישראל דב בער מווילדניק זי"ע 231

קיצור תולדות חיי ׀ מספרים על דמותו ׀ רבים השיב מעון ׀ מבין
 באוכל ׀ ואילין מיליא יהון לרקיעיא ׀ התקשרות לצדיקים - בתורת
 רבי ישראל מווילדניק בעל ה'שארית ישראל' זי"ע ׀ התקשרות
 לצדיקים - לאהוב את הצדיק ׀ התקשרות לצדיקים צריכה להיות בלי
 שום פניות ׀ יקדש גופו כדי שהצדיק יוכל להשפיע עליו ׀ מעלת ראיית
 פני הצדיק

237.....ז'יטומיר

239.....רבי אהרון מז'יטומיר זי"ע

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ איש אלוקים ~ מפגש מיוחד עם הנועם אלימלך ~ משני עולמות בראם - נשמת היהודי למעלה מהמלאכים בתורת רבי אהרון מז'יטומיר ~ ביאור פנימי לברכת בורא נפשות

245טולנא

247.....רבי דוד טברסקי מטולנא זי"ע

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ אשרי עין ראתה את המעמד בו היה מוסר את התורה ~ סגולת הלימוד בספריו ~ זה השער לה' - יראת ה' בתורת רבי דוד מטולנא זי"ע ~ היראה - הפתח לעבודת ה' והתכללות בישראל ובאורייתא ~ היראה - השער להגיע לכל המדרגות ועל ידה בא שפע לעולם

253.....ילטושקוב

255.....הצדיק רבי לייב שרה'ס זי"ע

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ רפא את בת העשיר ~ גאולת השכינה על ידי דיבוק חברים ~ לב טהור ברא לי אלוקים - על טהרת הלב בתורת הצדיק רבי לייב שרה'ס זי"ע ~ טהרת הלב בעבודת ה' ~ טהרת הלב בן אדם לחברו - הכנסת אורחים

263מז'יבוז'

265.....אור שבעת הימים רבי ישראל "בעל שם טוב"

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ נשמת דוד המלך שבאה להאיר את כל הדור ~ רואה מסוף העולם ועד סופו ~ היה מופלא גם

בימי התנאים ❧ כל מה שאומרים על הבעש"ט ראוי להאמין ❧ הכל מכוח הבעש"ט עד ביאת המשיח ❧ **לכשיפוצו מעינותיך חוצה** - על גודל נשמת ר' ישראל בעל שם טוב זי"ע ❧ ומי יודע אפס קצהו משיטת קודש הקודשים ❧ רשב"י - אריז"ל - הבעש"ט ❧ האיר עיני העולם איך ליקח מהחכמה עבודה שלמה ❧ נכלל משישים ריבוא נשמות ישראל ❧ היה הולך מעיר לעיר ללמד התורה לישראל ❧ **אימתי אתי מר?** - אגרת הבעש"ט לגיסו וסוד הגאולה ❧ באגרת טמון סוד הגאולה ❧ אגרת הגאולה מהבעש"ט ❧ **כל מצותיך אמונה** - עבודת האמונה בתורת הבעש"ט הקדוש ❧ שורש עבודת ה' - האמונה - מי שמאמין יכול להתפלל ❧ המשיח יגלה את השגחתו יתברך בפרטי פרטיות ❧ האמונה הוא הדביקה

רבנו ברוך ממז'יבוז' זי"ע.....282

קיצור תולדות חיינו ❧ מספרים על דמותו ❧ לא שכח את התורה ❧ גדלותו בתורת הנסתר ❧ מסוגל ליראת שמים ❧ בדרך אמת ❧ ביאת משיח צדקנו ❧ עצת היצר בדרך למקווה ❧ **החפצים לעשות רצונך** - כוונה לשמה בתורת רבי ברוך ממז'יבוז' זי"ע ❧ לעשות מצוות בלי פניה כברית מילה ❧ עיקר הכוונה לקיים רצון הבורא וזה למעלה מהכל ❧ לטהר את ה"בגללים" ❧ העיקר - נקודת הלב

רבי אפרים מסדליקוב ה'דגל' זי"ע.....290

קיצור תולדות חיינו ❧ מספרים על דמותו ❧ משוש כל הארץ ❧ במעלת הדגל ❧ קשר עמוק עם סבו ❧ וארובות השמים נפתחו - איך להוריד שפע בתורתו של בעל הדגל מחנה אפרים

הרה"ק רבי זאב קיצים זי"ע.....296

קיצור תולדות חיינו ❧ צפנת פענח - פתרון חלומות בתורתו של רבי זאב קיצים זי"ע

רבי יעקב יהודה לייב אב"ד מז'יבוז' 302

קיצור תולדות חיו

רבי מנחם מאניש דיין זצ"ל 305

קיצור תולדות חיו

'האוהב ישראל' מאפטא זי"ע 307

קיצור תולדות חיו ~ מספרים על דמותו ~ משקולת זהב בפה ~ עד היום מתוק ~ מדרגותיו בילדותו ~ היה אוהב בכל נפשו ~ מחני נא ~ אמונה שלמה בישועת ה' ~ ותחזק התקשרותנו באהבה - אהבת ישראל של הצדיקים בתורת רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא בעל ה'אוהב ישראל' ~ אהבת ישראל עיקר החיות של הצדיק ~ שני סוגי צדיקים המשפיעים על ישראל

ר' הרשל'ה מאוסטרופולי זי"ע 316

מתולדותיו ומעשיו ~ היצר הרע שמח ~ וצחק הרבי ברוך ונעצרה המגיפה

העיר האגדית מז'יבוז' 319

בית היוצר של החסידות - בית מדרשו של הבעל שם טוב במז'יבוז' ~ ראבינובה קריניצה - המעיין הפלאי המיוחס לבעל שם טוב

נמירוב 329**הקדוש רבי יחיאל מיכל מנמירוב הי"ד 331**

קיצור תולדות חיו ~ כח לימוד ההלכה בכל דור ודור - בתורת רבי יחיאל מיכל מנמירוב זי"ע הי"ד

פולנאה 339

רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה 341

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ נתתי לך יוסל כזה ~
 התמדתו בתורה ~ ר' נחמן מברסלב העיד שהיה יותר גבוה מספריו ~
 תורה מגן עדן – תורת משיח ~ דרך מצוותיך ארוץ – הדרך לעשיית
 מצוות בשלמות בתורת התולדות יעקב יוסף מפולנאה זי"ע ~ מצוות
 מביאות לאהבת ה' ~ המקיים מצווה באהבה כאילו קיים כל המצוות ~
 על ידי מצווה באמונה שלימה זוכה לברוא מלאך שלם ~ שמחה של מצווה
 גוררת עוד שמחה

רבי יהודה אריה לייב – ה'מוכיח' מפולנאה 348

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ ממדרגותיו ~ בחירת
 מקום קבורתו ~ קדושת הדיבור – קדושת הדיבור בתורת המוכיח
 מפולנאה

רבי דוד פורקעס זי"ע 352

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ רוח הקודש שרתה עליו ~
 לשבור את החומות ~ אתה רואה יותר ממני ~ שבת מנוחה – הרגשת
 בני מלכים בשבת קודש תורה מרבי דוד פורקעס זי"ע

פסטוב 359

רבי אברהם 'המלאך' 361

קיצור תולדות חייו ~ מספרים על דמותו ~ נשמה בלי גוף... ~ גודל
 דבקוּתו ~ צער השכינה ~ מבהיל כל רואיו ~ ביטול כל הכוחות לעשות
 רצון ה' – בתורת רבי אברהם המלאך זי"ע ~ הכל לכבוד הבורא ברוך
 הוא ~ א' זעירא

רבי ישראל פולוצקר זי"ע..... 366

קיצור תולדות חיינו ~ קדושתה של ארץ ישראל - אגרת שכתב רבי ישראל מפולוצק זי"ע על הקורות של תחילת ההתיישבות של תלמידי הבעל שם טוב בארץ הקודש בעיר צפת ~ תשובת המשקל - בתורת רבי ישראל מפולוצק זי"ע

קמינקא..... 371

רבי צבי הירש מקמינקא..... 373

קיצור תולדות חיינו ~ מספרים על דמותו ~ שבעת קני המנורה ~ בעיתה או אחישנה - ביאור מדרש פליאה בתורתו של רבי צבי הירש מקמינקא זי"ע

רבי שמואל מרבנו הזקן מקמינקא זי"ע..... 378

קיצור תולדות חיינו ~ מספרים על דמותו ~ קדוש מאוד ~ חד בדרא באמונתו ברבו ~ אל תדאג על מחר - פנינה מתורתו של רבי שמואל מקמינקא ~ "ירבו עצבותם אחר מהרו" ~ רני עקרה - סגולה לעקרות שהעביר רבי שמואל מקמינקא בשם רבו

רבי שמואל קמינקר (רבי שמואל השני מקמינקא)..... 383

קיצור תולדות חיינו ~ מספרים על דמותו ~ להקל לנשים ערב פסח ~ תהילים בלי הפסק ~ סיום על מסכת משנה ~ 'אש העקדה' - עקדת יצחק - מתוך תורתו של רבי שמואל השני מקמינקא ~ מהמלאך נלמדה שלמות העקדה ~ הענווה של אברהם לאחר העקדה

שפיטובקא..... 389

רבי פנחס מקוריץ זי"ע..... 391

קיצור תולדות חיינו ~ מספרים על דמותו ~ מסוגל ליראת שמים ~ אוהב פשטות ~ ראש דברך אמת - על מדת האמת ובגנות השקר

מתורת רבי פנחס מקוריץ זי"ע ~ לחנך על רעת השקר אפילו לילדים ~
רק את מדת האמת אסור לעזוב אף פעם ~ אפילו שקר בשוגג יש לתקן
~ השמירה מהשקר ועמידה על האמת מביאה ברכה

תפילות ובקשות 397

סדר תפילת הדרך השלם לטיסה ~ תיקון הכללי ~ תפילה קטנת
הכמות וגדולת האיכות ~ סדר וידוי דברים ~ תפילה קודם תפילה -
מהצדיק מו"ה אלימלך מליז'נסק זי"ע ~ נשמת כל חי ~ תודה לבורא
עולם ~ תפילה להמתקת הדינים - מהשומר אמונים זי"ע ~ תפילה
על גאולת השכינה ~ תפילת הרמח"ל זי"ע להחיש את הגאולה ~
תפילה על הגאולה - לקוטי תפילות לר"נ - תפד ~ תפילה להתעוררות
הגאולה - מהחסידא פרישא הרה"ג בן ציון לניאדו זי"ע ~ תפילה
לבקשת מלכות בית דוד ~ תפילה לבקשת בנין בית המקדש ~
תפילה על אחדות ישראל ~ תפילה על קרוב ישראל לאביהם
שבשמים ~ תפילה על רפואה שלמה ~ תפילה על זיווג הגון ~
תפילה להפקד בבנים צדיקים ~ תפילה לשלום בית ~ תפילת
הילדים על הוריהם ~ תפילת השל"ה ~ תפילה להורים על גידול
הילדים מהשל"ה הקדוש ~ תפילת אשה על בעלה ~ תפילה על
פרנסה טובה ~ תפילה על הפרנסה ~ תפילה שהקב"ה ישלח לנו
צדיקים ונהיה דבוקים בהם ~ תפילה על אמונה ~ תפילה על
השמחה ~ תפילה על יראת שמים ~ תפילה להיות גומל חסדים ~
תפילה על שמירת הדיבור ~ תפילה להנצל מגאווה ~ תפילה להנצל
ממדת הכעס ~ תפילה על עצה טובה ~ לכוון את הלב לקראת שבת
המלכה ~ ברכת המזון - נוסח אשכנז ~ ברכת המזון - נוסח עדות
המזרח ~ ברכה אחת מעין שלוש - נוסח אשכנז ~ ברכה אחת מעין
שלוש - נוסח עדות המזרח ~ בורא נפשות

מבוא

במהות הנסיעה אל ציוני הצדיקים

אתדבקות רוחא ברוחא

בעניין העבודה על קברי הצדיקים

זוהר הקדוש (תרגום מתוך מדבש) / פרשת אחרי דף ע' ע"ב

ובשעה שהעולם צריך לרחמים, והחיים הולכים לקברי הצדיקים ומודיעים לנפשות הצדיקים השורות על הקברים, ובוכים על קבריהם, אותם הצדיקים החיים הראויים להודיע לנפשות הצדיקים שעל הקבר, ושואל מה

הטעם שצריך להיות ראויים לזה, ומשיב לפי שהם משימים את הרצון שלהם לדבק נפשם בנפש הצדיק, אז מתעוררות הנפשות של הצדיקים, ומתאספות יחד והולכות ומשוטטות עד שבאות לישני חברון שהם האבות הקדושים. ומתאספות יחד והולכות ומשוטטות עד שבאות לישני חברון שהם האבות הקדושים, ומודיעות להם שיש צער בעולם, וכולם עולים ונכנסים בפתח הגן עדן ומודיעים להרוח, ואותם הרוחות שמתעטרים ומתלבשים בגן עדן, מלאכים עליונים הולכים ביניהם הנעשים מרכבה להם לעלות בהם לגן עדן העליון, וכולם מודיעים אל הנשמה שבגן עדן העליון, והנשמה מודיעה להקב"ה, וכולם מבקשים רחמים על בני אדם החיים, ועבור זה אמר שלמה המלך: ושבח אני את המתים שכבר מתו לפי שהם עומדים ומתפללים על בני אדם החיים בעולם הזה.

מסכת סוטה לד עמוד ב

ויעלו בנגב ויבא עד חברון – ויבאו מבעי ליה? אמר רבא: מלמד, שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות, אמר להן: אבותי, בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים.

פסקתא רבתי פרשה ג'

אמר לו יוסף גזור עכשיו ואני מעלה אותה וקוברתה. אמר לו יעקב אין אתה יכול בני שלא קברתיה שם אלא על פי הדיבור שאף אני בקשתי להעלותה ולקוברתה ולא הניחני הקב"ה שנאמר ואקברה שם מהו שם – על פי הדיבור, ולמה שגלוי וצפוי לפניו שסוף בית המקדש עתיד ליחרב ובניו עתידים לצאת בגולה והם הולכים אצל אבות ומבקשים מהם שיתפללו עליהם ואינם מועילים להם וכיון שהם הולכין בדרך הם באין ומחבקין קבורת רחל והיא עומדת ומבקשת רחמים מן הקדוש ברוך הוא ואומרת לפניו רבונו של עולם שמע בקול בכייתי ורחם על בני... מיד הקב"ה שומע בקול תפילתה מנין שכן כתוב בכי תמרורים רחל מבכה על בניה וכתב ויש תקוה לאחריתך נאום ה' ושבנו בנים לגבולם.

לקוטי תפילות חלק שני – סדר תיקון הכללי – הקדמה

ובמסכתא סוטה דף י"ג איתא: ואמר רבי חמא בר חנינא, מפני מה נסתתר קברו של משה מעיני בשר ודם מפני שגלוי וידוע לפני הקדוש ברוך הוא, שעתיד בית המקדש לחרב ולהגלות את ישראל מארצם, שמא יבואו לקבורתו של משה באותה שעה ויעמדו בבכיה ויתחננו למשה ויאמרו לו: משה רבנו עמד בתפלה בעדנו, ועומד משה ומבטל את הגזרה, מפני שחביבים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם וכו':

מכל זה מובן, אשר להיות על קברם ממש מועיל ביותר ויותר מלהזכיר זכותם לבד ולבלי להיות על קברם ממש. כי גם להזכיר זכותם לבד, גם כן גדול מאד מאד ומועיל מאד מאד, אבל להיות על קברם ממש, זאת מועיל ביותר ויותר בלי שעור, כמובן ממאמרי חכמינו זכרונם לברכה בדבר כלב ורחל אמנו וממאמר חכמינו, זכרונם לברכה, מהסתרת קברו של משה רבנו, עליו השלום, והבן. כן נזכה לילך ולהשתטח על קברי הצדיקים ולהרבות בעתר ולשפך לבנו כמים נכח פני ה', אז בודאי בהם עולם נושע, אמן כן יהי רצון:

מאמרי האדמור האמצעי חב"ד, קונטרסים / "מאמר ההשתטחות"

להבין עניין ההשתטחות על קברי צדיקים. הנה ענין השתטחות על קבר יש בזה כמה מדרגות ואופנים שונים, ובדרך כלל יש בזה ה' מדרגות.

הא' – מה שמבואר בשו"ע א"ח הט"ב וז"ל מה שנוהגים לילך על הקברות הוא כדי לעורר האבילות ולהכניע היצה"ר לשוב בתשובה, והוא ע"ד מאמרז"ל וא"ל יזכיר לו יום המיתה שעי"ז נכנע היצה"ר וכמ"ש טוב לכת אל בית האבל מלכת אל בית המשתה משום והחי יתן אל ליבו, הרי שבזה יוכל להכניע את לבבו כנ"ל.

והב' – הוא ג"כ נזכר בשו"ע הלכות ר"ה נוהגים לילך על הקברות ולהרבות שם בתחנונים וכו', ושם הטעם משום דבה"ק הוא מקום מנוחת הצדיקים, ומתוך כך הוא מקום קדוש וטהור והתפילה מתקבלת שם ביותר וכו'. ויבקש מהשי"ת שיתן אליו רחמים בזכות הצדיקים שוכני עפר ויש בזה ב' טעמים הא' שהמקום קדוש וטהור וזה גורם שמקבלים תפלתו, הב' שבדאי יתפלל שם בכונה רצויה ביותר מחמת התעוררות הלב בתשובה כנ"ל משום והחי יתן אל לבו וזה גורם שתפילתו תהיה רצויה ומקובלת.

והג' – הוא מה שהולכים אל מקום מנוחת אביהם או בנו יחידו וכדו'... שמעורר הבכיה וההספד ועושה פתיחת הלב לגמרי כמו שמתו מוטל לפניו ממש שנשבר לבבו באמת מצד עג"נ שנגע עד תוך נקודת לבבו לבכות במר נפשו... ובהליכתו אל הקבר אעפ"י שנשכח מאתו זמן רב אעפ"י כחוזר

ונזכר עד שיכול לבכות במר

נפשו מאוד וגורם זה פתיחות הלב לגמרי שיוכל לבכות על חטאיו ממש ג"כ בלב נשבר ונדכה בבכיה רבה, ויכול לבוא לידי תשובה שלימה כידוע, כי

עיכוב התשובה הוא מחמת גסות וגבהות הלב, אבל אם הלב נשבר היטב באמת יהיה מאיזה דבר שיהיה אזי תומ"י יכול לבוא לידי תשובה שלימה...

והד' – הוא מה שהולכים על קברי צדיקים שהיו יודעים ומכירים אותם בחיי חיותם בחיים כו' אזי מצד תוקף אמונתו שהיה מאמין בו בעודו חיים חיותו שהוא איש אלוקי קדוש יאמר לו, וכשהיה נכנס אצלו בחיים חיותו היה מתבטל ממציאיותו כשנכנס להיכל כבודו מצד גודל הקדושה וההכנעה שמתבושש ונכנע מפני הצדיק עד שנעשה כאבן דומם ממש ולא יכול לדבר כי זהו אמיתות הביטול... וכמו כן כשהולך על מקום מנוחת קדשו מתבטל

שם ביתר שאת כו' כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן, ומצד תוקף האמונה הגדולה שמאמין בקדושת נשמתו הקדושה והטהורה שעלתה כבר למקומה למעלה למעלה בעילוי אחר עילוי והשראות הנפש הנשאר על הגוף בקבר... הנה בודאי כשיבוא אל מקום קדושת מנוחת הצדיק ומצייר לפניו דמות פניו הקדוש והטהור תפול עליו אימתה ופחד יותר מבחיים חיותו, כי אז היה בגדר גוף גשמי ועתה הנפש של הצדיק היא ברוחניותה כמו שהיא, גם יכול לבוא עי"ז לבחינת ביטול במציאות ויראה עילאה ממש... ועל ידי הביטול הגדול תוכל נפשו לידבק באיזה פרט בנפש הצדיק השוכן שם, והוא קרוב קצת לענין התדבקות רוחא ברוחא הנזכר בצדיקים... ועל ידי זה אפשר שתפילתו שיתפלל שם תוכל לעלות למעלה בעלויות נפש הצדיק ויכול תפילתו לעשות פרי למעלה ולמטה.

וענין המדרגה הה' היא מדריגה גבוה מאוד שאין למעלה ממנה והוא ענין ההשתטחות על קברי הצדיקים המבואר שהוא גדולה... עד שהוא יכול להשיג שם השגות עי"ז, והיינו שיכול להעלות שם נשמתו עד מקום אחיזת נשמת הצדיק באברי אדה"ר בנשמה הכוללת ויעוררנו כדי להעלות נשמתה בסוד העלאת מ"ן ואז יכול להוריד נשמתה לגופם ולדבר עמם והוא אתדבקות רוחא ברוחא ממש, ועל ידי זה יכולים להשיג השגות גדולות ברזין דאורייתא... שהיה האריז"ל מוסר לתלמידיו ליחד ע"י הצדיקים הגדולים ולהשיג שם השגות עליונות, וזהו כל גודל מעלת האריז"ל שהנשמות הגבוהות היו מגלין לו רזי תורה, והמדריגה הזאת היא גבוה יותר מגילוי אליהו ורוה"ק וכמו שכתב בשער הקודש להאריז"ל להרח"ו ז"ל, וכמובאר על הרח"ו שנתלבש בו נשמת בניהו בן יהוידע עד שהאיר גם בפנימיות והוא ע"י היחוד הנ"ל שחזק על קברו כמה וכמה פעמים והוא שייך לנשמתו ובודאי יש בזה מדריגות רבות".

מאמרי האדמו"ר האמצעי חב"ד / קונטרסים – "מאמר ההשטחות"

אמנם בעת בואו לכאן על מקום מנוחת הצדיק ומתפלל שם על קברו שבודאי התפילה שלו היא שם בכוונה רצויה ושלימה מקרב איש כו', וכאשר מכניס את ראשו על הציון אשר שם שוכנים המקיפים שלה הנפש הצדיק אזי בוודאי כל אות ואות מדיבורו ומחשבותיו ששם נכללים באוירה דג"ע דשם (כי הרוח נקרא אוירא דג"ע). ובעת אשר נפש הצדיק עולה למעלה תוכל גם תפילתו לעלות למעלה מעלה בג"ע העליון ויוכל לעשות פרי למעלה ולמטה...

קובץ תחומין כרך כ' / הרב דיכודובסקי שליט"א

בכלל כל עליה על קברי צדיקים גם בחו"ל – מותרת מאותו טעם של צורך. שהרי יש בה גם לימוד תורה וגם תפילה. זוהי מסקנתו של בעל שדי חמד "אם רוצה לצאת כדי להשתטח על קברי צדיקים, שרי". אמנם הראי"ה קוק זצ"ל חלק עליו וכתב: "למי כל חמדת ישראל?! הלא הוא בארץ הקודש ולמה לן לאהדורי דוקא על קברי חו"ל?... ומכל שכן שצדיקים בארץ ישראל הלא המה הגבורים אשר מעולם שאין דוגמתם, ואיך יתכן לומר שתהיה מצוה לצאת עבור זה לחו"ל... ולמה לא תספיק אהבת אבות העולם ישני חברון, עד שנצרך לצאת על זה מא"י לחול?!". ניתן לישב תמיהה זו בכוונותיו של המטייל. אדם הנוסע לחו"ל במטרה להשתטח על קברי צדיקים סתם, מבלי שתהיה לו נפקא מינה מיהו הצדיק הקבור שם, עליו יש מקום לתמוה: עד שאתה מחפש קברי צדיקים בחו"ל, כלך לך אצל קברי צדיקים אשר בארץ המה אולם המחפש קברים של צדיקים מסויימים מחמת שהוא מרגיש עצמו קשור בהם, ושהעליה על קברם תעורר אותו במיוחד בודאי צורך זה אינו נפול מיציאה להרווחה. ויש להתירו.

שפתותיו דובבות

במעלת לימוד דברי תורתו של הצדיק על קברו

פסיקתא רבתי פרשה י"ב:

הרי צריך אדם אם היה עובר בין הקברות והיה יודע שצדיק קבור שם, צריך להזכירו במעשיו, אמר שלמה: "זכר צדיק לברכה".

ביאור הרד"ל על הפסקתא שם:

מכאן נראה שנהגו בארץ ישראל לקרות פסוקים ומאמרים מעניינו של אותו צדיק הקבור שם.

מסכת יבמות צו, ב

אמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב בגור אגורה באהלך עולמים. וכי אפשר לו לאדם לדור בשני עולמים, אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר ר"י משום רבי שמעון בר יוחאי כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר, אמר רבי יצחק בן זעירא ואיתימא ר"ש נזירא מאי קרא, וחיך כיון הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים, ככומר של ענבים, מה כומר של ענבים אדם נותן אצבעו עליו מיד דובב, אף תלמידי חכמים כיון שאומרים דבר שמועה מפיהם בעולם הזה שפתותיהם דובבות בקבר.

ירושלמי שקלים ב, ה

שפתותיהם של צדיקים, כיון שאומרין דבר הלכה מפיהם של צדיקים, שפתותיהן מרחשות עמהן בקבר. מה הנאה לו, בר נזירא אמר כהדין דשתי קונדיטון, רבי יצחק אמר כהדין דשתי חמר עתיק, אע"ג דשתי ליה טעמא בפומיה. רבי גידל אמר האומר שמועה בשם אומרה יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שנאמר – אך בצלם יתהלך איש.

רבי יעקב אבן חביב – ביאור על העין יעקב

ומה שאני מצייר לעצמי שבעת שלומדים שמועת בני העולם הזה ואומרים זה למדנו מפי חכם פלוני, תעלה במעלות נפשו וזוכה לתענוג נוסף על מה שכבר השיג בחייו, ואע"פ שאחר פטירתו אינו מוסיף על מעשיו כמו שאמרו חז"ל היום לעשותם ומחר ליטול שכרם, כביכול חוזר להיות חי בעולם הזה בעת הזאת להוסיף מעשים טובים על מעשיו הראשונים, והיום הזה מוסיפים לו שכר נפשי על מה שקנה כבר בהיותו בחיים. ויסכים עם זה משל השותה קונדיטון או יין ישר שגם אחר שהגיע אליו ממנו הנאה עצמית עדיין נשאר לו טעם משובח בפיו, ג"כ נשאר לאותו חכם תענוג גופי כדי שבסיבתו יוסיפו לו בשיבה עליונה תענוג נפשי, ויסכים לזה מה שאמר יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו, כלומר שהרי הוא כמח שחוזר בגוף ונפש בעוה"ז ועומד כנגד התלמיד המזכיר שמועתו.

ספר יערות דבש חלק ראשון, דרוש טז / רבי יהונתן איבשיץ זי"ע

ואולם מה ששפתותיו דובבות הוא, כי תמיד היא נפש הצדיק ותלמיד חכם קשורה בחיים, כדרכו בחיים להשפיע ולהטיב לזולתו, כמו שאני צועק על חמי, אבי אבי רכב ישראל ופרשיו, שכל ימיו היתה מגמתו להורות ישראל חוקים ישרים ומשפטים צדיקים, וזו כל מגמתו היתה להשפיע ברוב ענוה, אשר ראוי לומר עליו משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא, ולכך אף במותם

לא נפרדו להתדבק בתלמידי חכמים, וביחוד כאשר יאמרו דבר הלכה משמו, אז נפש החיים הנשארת בקבר מתדבקת ברוח ורוח בשכל, ושכל בצורה עליונה שהוא צלם אלהים דובבות, ולכך קשה המיתה לצדיקים.

ברית אברהם / הפטרת שבת הגדול

שמעתי מהבעש"ט שאין הצדיק יכול לעלות ממדרגה למדרגה אם לא שדנין אותו בכל פעם דין יותר מדוקדק ואחר שנידון על דקות שבדקות, אי אפשר לו לעלות, רק כאשר מספרים למטה מתורתו או ממעשים טובים שלו, ואז יעלה בדרגה.

יעלזו חסדים / רבי אליעזר פאפו

הנה כי כן נכון הדבר ליתן שמן למאור או צדקה לעילוי נשמת הצדיקים ולהתפלל בעבורם ולהיות לומד בספריהם, כדי שיהיו שפתותיהם דובבות בקבר, וכל אשר בכוחו למעבד להו נחת רוח יעשה, כי שיח וכי שיג להם, וכאשר יגיע להם הנאה מיניה, גדולים צדיקים במיתתם, שיש כח בידם לשלם במיטבא לעשות הטובה.

הייתי הולך אליו ברגל

במעלת כיתות הרגליים והנסיעה לצדיקים

מאור ושמש - הפטרת שבת שובה / רבי קלונימוס מקרקא זי"ע

והנה בזמן שבית מקדשינו היה על מכונו והארמון על משפטו כשהיה אדם חוטא היה מביא קרבן וענין הקרבן הוא כמו שאמרו חז"ל על פסוק ויעלה לעולה תחת בנו שעל כל עבודה ועבודה שעשה היה מתפלל ואומר יהי רצון

ותחזק התקשרותנו באהבה

בעניין אהבת חברים בתורת החסידות

ספר מאור ושמש – פרשת בלק ד"ה וירא

וכן שמעתי מפי אדמו"ר בוצינא קדישא מו"ה אלימלך זצוק"ל כששאל אותו ביחוד הצדיק המפורסם בוצינא קדישא אחיו מו"ה משולם זושא זללה"ה הייתי אז אצלם כששאל אותו בזה הלשון אחי למוד לי זה שאתה הוא פועל נסים ונפלאות ומעשים נוראים שאוכל גם כן לפעול כך. כלל הדברים בקיצור שהשיב לו אדמו"ר שהוא על ידי התחברות הצדיקים ואהבה וחיבה וריעות ביניהם על ידי כן נפעלים ונעשים כל הנסים וכל הפעולות והמעשים נוראים, והודה הצדיק הנ"ל לדבריו ואמר בודאי כי זה עיקר הכל.

ביאור על עמוד התפילה לבעש"ט / הרב שמואל טל שליט"א

כל העולם בנוי בצורה של חיבורים על תדר של אהבה. הקב"ה השתית את עולמו בצורה הזו של האהבה, של הקישור בין הבורא לנברא, בין כל הנבראים. כל הטוב זורם דרך האהבה והזיווג. אז זורם כל השפע לעולם – ע"י החיבורים האלה. לכן גם בחסידות החשיבו כ"כ את העניין של הדיבוק חברים ואהבה וכו'. זה התדר של העולם. כך הוא בנוי. אז זורם הטוב והשפע. אנו כל הזמן צריכים להתחבר לכל מיני דברים שונים כדי להתחבר לה'. צריך להתחבר לעמ"י. צריך להתחבר לתורה. להתחבר לה' עצמו.

למעשה, כל נקודת הירידה של העולם היא הפירוד מה'. כל הרע והשליטה של הסט"א והמלחמות והרשע וכו' הם בעצם פירוד. העולם הוא 'עלמא דפירודא'. כל הטעויות והשקרים זה בעצם ניתוקים. מה שקרה לאחר חטא אדה"ר זה הריחוק מה'. המצב של עמ"י היום באופן יחסי הוא ריחוק מה' בעצם. ולכן ממילא התפקיד שלנו לתקן את העולם הוא לקרב את עמ"י לה'. לחבר ולקשר את הכל. והדבק הוא האהבה. אהבה של קדושה כמובן.

סור מרע ועשה טוב (עשה טוב אות ג') / הרבי מזידיטשוב זי"ע

ורזא דמלתא באהבת חברים שהוא כלל גדול לכל התורה כולה, כי מאין נמשך הרע, הוא מן מלכין קדמאין דמייתי, שלא היה בהם אהבה ורעות. ונמצא נמשך כל התאוות והפסלות מן אבי אבות הטומאה היא הגאווה – אני אמלך, ולכן היה בהם במדות שבירה וביטול ופגם כנודע מדברי רבנו האר"י וכנוגע מספר שער הקדושה למורנו הרב חיים ויטאל ז"ל. אמנם אם האדם חפץ חיים אהבת חסד ואוהב את חברו עמיתו בתורה, באחדות אחד, באהבה שאין אחריה אהבה, מעורר במדה זו תקון הצנורות וכלים הנשברים. אשר היה בהם פירוד וקיצוץ בנטיעות (ואשר היה) מפריד אלוף אלופו של עולם. והנה זה שורש כל המדות רעות (רצה לומר – שבירת הכלים) ושרש כל הרע אשר בעולם וכו. אמנם באהבת חברים העובדים את

ה' בכל לבם ובכל נפשם ומאודם, על פי סדר עבודת בית אלקינו על פי תורתנו הקדושה נמשך מזה אשר מבחינת אהבה הזאת ממנו לחברו גורמת אהבה בצנורות ומדות עליונים וכשהצנורות שלמים ממשיכין אך טוב לכל העולם וכו'. ונמצא כל התשובה וכל התורה סובב על זה וכו'.

על כן אחי ורעי תדעו שהחיצונים מתגברים דוקא במדה זאת לעשות פירוד בין החברים הקטנים והקטנים בין הגדולים ובין הצדיקים ועובדי השם וכו'. ואשר חננה ה' דעה והשכל יש לו להתאמץ בנפש הישראלי אהבה אחוה שלום ורעות לתקן זאת המדה שיהיה אהבת ישראל ואהבת החברים ביותר תאמינו אחי, אחר כל האריכות ויגיעות בשר אין אני אומר לכם מה שיש לדבר בזה אפילו כנועץ קנה בים.

ונהירא כד הוינא טליא בהתנוצץ אור מן תלמידי הבעל שם טוב, מה מאוד הייתי משתוקק ומתאוה ומשתעשע ומדבק נפשי בהם, בראותי אהבתם זה לזה ואחדותם היה לאין חקר כמבואר בספר הגלגולים אהבת החברים בין תלמידי האר"י ז"ל הנאות והראוי. ובין בעלי הזהר והתנאים ההרים הגדולים ליעלים כמה נשקו זה לזה בנשיקין, ואודין ומפארין אחד לחברו...

תורת אבות עמ' רמ"ג אות ס"ז / ליקוט מתורת סלונים

אמר: כשישראל מתאחדים גם יחד, והרי לכל אחד יש חלק טוב בקרבו, מתאספים איפוא כל חלקי הטוב שבהם וביחד נעשה טוב גדול מאוד, ואם כי בכל אחד נמצא גם חלק רע, אך הרע הוא מעלמא דפרודא ואין להם התחברות זה לזה שיתגדלו חלקי הרע גם יחד.

יסוד העבודה – סלונים, ח"ב י', י"ב

מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, פירוש שבת אחים האהובים כאחים הגם שאינם מדברים ביראת ה' כי אהבת הלבבות ממשיכם ומצרפם לאור

אחד נר ה' נשמת אדם ואז ממילא יתפרדו מהם כל פועלי און, כי החיצונים מסטרא דפרודא כקש נדף בורחים מאבוקת אש אור נשמתם אשר נשלים יחד ונעשים כאבוקה, ואור האבוקה כמה וכמה נרות נגדם כאין נחשב.

ומכל שכן החיצונים אשר במחשך דרכם, שהאור שלהם דוחה את החושך ואת כל אנשיו ההולכים בחושך ובמחשך מעשיהם, והאש שלמעלה אוכלת אש התאווה והלצון שבחרו להם.

ומכל שכן, גם יחד כשהדיבור של חיבה ביניהם המיוחדם יחד, כי הדיבור בעצמו הוא כמות וכלי לנפש, והרוח שמדבר על פי נביעת לבו הרי זה איכות ורוח, והשכל שבדיבור הרי זה נשמה ומהות, ושכמדבר באודנא דלבא של חבריו, הרי זה מתחברים רוחא ברוחא, וכן בנפש, וגם הנשמות מקבלים בניצוצי השכל והדעת שנתפס בהדיבור ועיקר הדביקות היא ברוח שהם המידות והרי זה שנעשים גם יחד.

ונמצא שהם נתפשטים ברוחם ונפשם, וגם בניצוצי נשמתם זה בזה, ונעשים קליעה אחת כמש"ל חז"ל לחבורה של קנים כל זמן שהם נפרדים בקל משברים אותם, מה שאין כן כשהם נקלעים ואגודים והר"ז נפשם כלי, ורוחם פתילה, ונשמתם שמן.

וכאשר הכלי והפתילה והשמן נתחברים ונזדככים כתית למאור, אז אור הקדושה שורה ואוחזת בהם... וזה שאמר אחר כך "כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן" שהוא הארת המידות טובות והמשכת השפע שבאה על ידי י"ג תיקוני דיוקנא, וזהו שיוורד על מידותיו. והיינו דאמרו חז"ל "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך" דהיינו שלך ממש הוא.

מאגרת הקודש מהר"ז זכריה מענדיל בסה"ק נועם אלימלך

והנה אהובי דודי אם ארצה לבאר היטב פרטי מעשיהם הטובים והנהגותיהם הקדושים תקצר היריעה מהכיל. והנה אספר לאדוני קצת

מעלת הנהגותיהם הקדושים בדרך כלל, וזה אינו אלא כטיפה מן הים וכו'. וחבורתן נאה מאוד לשמים ולבריות שיש ביניהם אהבה גדולה כל כך יותר מאהבת אם על בניה ובעל עם אשתו, ויש להם אחדות גמור זה על זה כמעט כי אחד לכולם ואין חילוק ביניהם לבניהם אל בני חבריהם כמעט שאין ניכר מי הם אביהן של הבנים מגודל האהבה ואחדות זה על זה. זה הכל מרוב השתוקקותם ואהבתם להשלים רצון הבורא ברוך הוא בלב שלם אשר בליבם תמיד כשבאים ב' בני אדם לדבר זה אל זה אזי אין שומעין מהם רק אהבה ויראה ורוממת אל וגדולתו ותורתו הקדושה ומסייעין זה לזה בעבודת השי"ת ברוך הוא באמת וכל אחד מהם שפל בדעתו וחבירו גדול ממנו ולומדים זה לזה בעבודת הבורא ברוך הוא ותורתו הקדושה ואינם מתפארים בעצמם בשום מידה טובה שיש בהם.

אגרת קודש ששלח הרבי מקרלין למגיד מקוזניץ

(מובאת באגרות בסוף ספר בית אהרן)

איגרת קודש ששלח להרב הקדוש מקאזניץ בעז"ה יום ב' פ' תולדות פה ק"ק סטאלין לקאזניץ.

שלום כפולה ומכופלת ורב טוב לכבוד אדוני הרב הגאון המפורסם תפארת ישראל והדרתו הדרת קודש איש אלקים מגדל עוז. שמנו משותף בשמו. בו נרוץ ונשגב החסיד המפורסם לשם ולתהלה ולתפארת. כבוד קדושת שמו מוה' ישראל נ"י שיחיה ע"ש כל הנלויים אליו ודורש שלומו הטוב ובשלומו יהיה לכולם שלום על ישראל.

אהובי חמדת נפשי וצור לבבי וגעגועי ושעשועי בכל עת אזכרנו המו מעי לו. ואתחנן ואבקש מאת פני מלכי וקדושי קדוש ישראל שאהיה חקוק בלבו הטהור והקדוש כדמות דיוקני כו'. הגם שאני בריחוק מקום הזמן מכבודו. עם כל זה נפשי קשורה בנפשו נפש ישראל"ל כמעט בכל תפילה ובפרט

בשבתות קדשנו נשמת חיינו נקשרתי עמו בחביון עוזו בעבותות אהבה כו' כו'.

מנאי הכותב אליו לכבודו ולידידות לבי וכלות נפשי שנכספה וגם כלתה נפשי לחצרותיו ולראות נועם זיו הדרת קדשו בחיים ושלו. ויזכרנו לטובה אות כאשר עם לבבי פונה היום ובכל שעה בשלומי. הדורש שלומי תמיד.

אומן

רבי נחמן מברסלב זי"ע

רבי נחמן מברסלב זי"ע

קיצור תולדות חייו

כתובת ציון רבי נחמן מברסלב	
עיר	Uman
רחוב	Belinski
מספר	1

בשנת תקל"ב בעיירה מז'בוז',
בביתו של הבעש"ט, נולד לר'
שמחה ולאשתו פייגא (בתה של
אודל בתו של הבעש"ט) בנם ר'

נחמן. הוא נקרא על שם סבו מצד אביו רבי נחמן מהורודנקה.

מילדותו הרבה להתבודד ועסק בלימוד התורה בהתמדה. היה בעל כשרונות נדירים ובקיאותו במכמני היהדות מתוארת כיחידה במינה. יום אחרי בר המצווה, והוא בן שלוש עשרה שנה, נשא לאשה את ששיא בתו של רבי אפרים מהוסיאטין, התיישב בעיירה מדבידובקה שבמחוז קייב, והתנהג בקדושה ובפרישות. ימים שלמים התהלך ביערות שבסביבת העיר בהתבודדות גמורה ובסיגופים נוראים. השתדל להתרחק ממקומות שמכירים אותו כדי שהפרסום לא יזיק לו בעבודת ה'. אמנם תוך זמן קצר התחילו להתקרב אליו תלמידים שרצו שיקרבו בעבודת ה'. תלמידו הראשון היה ר' שמעון (שקבור בצפת סמוך לאריז"ל) שנדבק אליו כבר ביום חופתו, אחריו הגיע

רבי יודל מדאשיב שהיה בעצמו כבר מנהיג חסידי, וכשהיה ר' נחמן בן עשרים, הוא הגיע וביקש להצטרף אל תלמידיו; רבי יקותיאל מטרויצה, שהיה כבר זקן בא בימים ומנהיגם הרוחני של שמונים וארבעה קהילות באוקראינה ועוד. כך התחילו להתאסף סביבו רבים וטובים.

בשנת תקנ"ח, בהיותו בן עשרים ושש, החליט לעלות ארצה אחרי הכנות מרובות ואחרי שמכר כל מה שהיה לו ונסע באוניה עד לקושטא. מסיבות בלתי צפויות מראש, נאלץ להתעכב זמן ממושך יותר ממה שחשב תחילה בקושטא, הטורקים חשדו בו כי מרגל הוא על כן לא נתנו לו לרדת מהאניה ורק אחרי יסורים וטלטולים רבים הצליח להגיע ארצה. יומיים לפני ראש השנה דרכו רגליו על אדמת הקודש. הוא נפגש עם תלמידי המגיד ששהו בגליל. מובא בשבח"י הר"ן גודל ההתעלות שקיבל בארץ: "ותוקף עוצם ההשגה שהשיג בארץ ישראל אי אפשר לבאר ולספר כלל. ממש לא נשמע ולא נראה כזאת, שיזכה ילוד אישה להשגה כזו על ידי אוירא דארץ ישראל. ואי אפשר לדבר ולספר בזה... והיה מתפאר בעצמו מאוד במה שזכה להיות בארץ ישראל, וגם בסוף ימיו אמר שהוא מחיה עצמו מאוד במה שזכה להיות בארץ ישראל". לאחר טלטולים רבים והרפתקאות בדרך הוא שב חזרה לאוקראינה והתיישב לזמן קצר בעיר זלוטופולי, ובשנת תקס"ב, בהיותו בן שלושים, קבע את מושבו בעיר ברסלב בה שיגשה חסידותו ואלפי חסידים נתווספו לו. ממנה יצא שמעו בעולם ועל שמה נקראת שיטתו. שם הוא זכה לפגוש בתלמידו הגדול רבי נתן מנמירוב שר' נחמן העיד עליו שבזכות שהיה כותב תורתיו הם נשתמרו ולא אבדו.

בשנת תקס"ז בהיותו בן 36 חלה רבי נחמן במחלת השחפת, שהייתה אז מחלה חשוכת מרפא. אולם הוא המשיך והרבה לנדוד על פני ערים ועיירות, כדי ללמד את תורתו ולעסוק בתיקון נפשות.

כשגברה עליו מחלתו עבר לגור באומן, אולם אף שם לא הונח לו. בראש השנה האחרון לחייו קיבל שפך דם פנימי ובכל זאת לא ויתר על אמירת תורה לפני אלפי חסידיו שהתאספו באומן.

בחג הסוכות שנת תקע"א, ביום ח"י בתשרי, עלתה נשמתו השמימה כשהוא מותיר אחריו את ספריו האדירים שערך תלמידו ר' נתן שטרנהרץ: ליקוטי מוהר"ן, סיפורי מעשיות ועוד. מלאים בתורה ויראת שמים טהורה. לא הניח אחריו ממלא מקום אך דרכו בעבודת ה' ממשיכה להתקיים ולהתפשט עד עצם היום הזה.

מספרים על דמותו

לא צריך לידי

המאור הגדול, איש קדוש, מופת הדור, נר ישראל, פטיש החזק, עמוד הימני, האי גברא רבה לא צריך לידי ולא לדכוותי, שמו מפורסם בכל קצוי הגולה.

החזוה מלובלין בדברי ההסכמה לליקוטי מוהר"ן

איש קדוש מבין חידות

לשיא של הערכה הגיע הגאון האדיר מגדולי דורו המפורסמים ביותר רבי אפרים זלמן מרגליות זצ"ל בעל "בית אפרים", שלא נמנה על דגל החסידות, המשתפך בהסכמתו: "שמוע שמעתי אפרים, זה ימים כבירים קל זיע סגיא דמשבחין ביה ברב נחמן דאדם גדול הוא בתורה ובחסידות, איש קדוש מבין חידות, יודע תעלומות חכמה ושושן סודות, מפענח נעלמים ומגלה רזים במקרא, תלמוד ואגדות, ירושה היא לו מאבותיו, אבות מכלל

דאכיא תולדות, שכן יונק מגידולי הקודש, חוטר מגזע האלקי המפורסם הבעש"ט זלה"ה איש חמודות, וזרעו לברכה זרע קודש, שמם ומעשיהם עליהם מעידות, כי האנשים אנשי מידות וכו', ונפיק מבנייהו אילנא רברבא ותקיפא ורב נחמן חסידא שמיה ואם אמנם איני כדאי ששלח אלי, ובפרט כי איככה אוכל וראיתי בדברים העומדים ברומו של עולם, ולא באתי במשפט על כל נעלם, תמן מתלין תליא (מושלים משל): אריותא קומיכון ואתון שאלין לתעלייא (האריות לפניכם ואתם שואלים את השועלים) אפס כי אהבתי כמים רבים לא יוכלו לכבות, חבר אני לכל יראי השם וכל קדושיו, ואיותה נפשי לעשות רצון צדיק כיוצא בו".

ר' אפרים זלמן מרגליות זצוק"ל – אור יקרות קנ"א

היכל הגוונים המשתנים

רבנו אמר, כשיחפשו אותו בעולם האמת ידעו שהיכלו שוכן מול היכלו של הרב הקדוש רבי ברוך (ממז'יבוז'), אולם היכלו משנה את גווניו בכל עת.

ר' לוי יצחק בנדר שיח שרפי קודש - ב - ע"ד

מה שזכה על ידי ארץ ישראל

כי מלבד הנסתרות לה' אלוקינו מה שזכה על ידי ארץ ישראל לדברים נעלמים מעיני כל חי, גם באתגליא ראו ראינו כי היה ה' עימו. כי התורה שגילה אחר ארץ ישראל בכמה מעלות עד אין שיעור נתעלית ושגבה מהתורה שגילה מקודם. אומנם גם מקודם תורתו הקדושה האיר פני תבל נוראות נפלאותה, נפלאים דברי תורתו גם

מאז ומקדם. אולם כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי תורתו שגילה לאחר ארץ ישראל, מדרכי תורתו שגילה מקודם, כאשר שמענו מפיו הקדוש בפירוש כמה פעמים. וכל הספר הזה (ליקוטי מוהר"ן) רובו ככולו הוא מהתורה שגילה לאחר שהיה בארץ ישראל.

רבי נתן מברסלב בהקדמה לליקוטי מוהר"ן

מתקן הנשמות

והיה יודע לתת תיקונים לכל אחד ואחד לפי שורש נשמתו ועוד הוסיף ביותר בעלים לתרופה מכתב ש"נ: "אך ביותר ויותר הזהיר אדמו"ר ז"ל על זה (להתחדש בעבודת ה') כי כל ענינו הוא בחינת התחדשות נפלא ונורא מאוד מאוד, שיכול להרים ולחדש הנפשות שירדו ונפלו מאלפי שנים וכמה גלגולים עברו עליהם וכו'. ואני יודע ומאמין באמת, שאדמו"ר (רבי נתן) יודע היטב בכלליות ובפרטיות כל מה שנעשה עם כל הנפשות בכל דור ודור, מיום ברוא אלוקים אדם על הארץ עד הנה ועד הסוף האחרון. ויודע התיקונים של כל אחד ואחד. וכל הידיעות האלו הם אצלו דבר קטן, כי השיג השגות אלוקות שאי אפשר לתפוש במחשבה כלל" ועוד הוסיף בחיי מוהר"ן קנ"א: "כי בזה היה עוסק ביותר, לתקן נשמות המתים ונשמות ערטילאין (ערומות) שעדיין לא נכנסו בגוף כלל" וגם בטעם מקום קבורתו באומן התבטא: "שכל כניסתו לשם ומה שבחר להסתלק שם ולשכב שם, הכל מחמת זה, בשביל תיקון הנשמות הצריכים תיקון מכמה מאות שנים, כי שם באומן נהרגו נפשות רבות בלי שיעור.

רבי נתן מברסלב זי"ע שיחות הר"ן

בית העלמין באומן

מקום קבורתו

קדושת בית הקברות / חיי מוהר"ן

אחר כך דיבר עמי מענין מקום ישיבתו ואמר, שאומין טוב לפניו מאד: אם ירצה לישוב באיזה מקום. יותר טוב לפניו פה, ואמר שגם לענין הסתלקות, כשימלאו ימיו ושנותיו אורך ימים ושנים, טוב גם כן פה. כי באומין היה

קדושת השם גדול מאוד. כי נהרגו רבים מישראל לאלפים ולרבבות אשר מכל זה נתקדש שמו כידוע, גם רבים מתו ממש על קידוש השם, כי העכו"ם רצו שימירו דתם. והם מתו על קידוש השם, וגם הנפשות מישראל שנהרגו סתם, הוא גם כן קדושת השם כידוע, וכמה מיתות משונות שהיו אז, וכמה גמולי חלב ויונקי שדים שנהרגו לאלפים ולרבבות אשר כל זה היא קדושת השם.

שהוטב בעיניו לשכב באומין מחמת שהיה שם קדוש השם הרבה מאוד כמפורסם, גם עיקר הסתלקותו מחמת הקדושים שנהרגו שם. כאשר הבנו מדבריו שסיפר באומין שיש שם רבבות נשמות שהוא צריך להעלותם.

ענה ואמר: אין אתם יודעים גודל יקרת מעלת קדושת זה הבית החיים דפה כי הוא יקר וקדוש מאוד, וכן כמה וכמה פעמים היה מדבר עם כמה אנשים, והפליג מאוד בשבח הבית החיים של אומין, כי מונחים שם כמה

קדושים אלפים ורבבות, כי שם היתה ההריגה הגדולה בעת הבריה, שנהרגו שם אלפים ורבבות נפשות קדושים מישראל והיה שם קידוש השם הרב מאוד.

ימי מוהרנ"ת

כי שם המקום המוכן לו מששת ימי בראשית לעסוק בתיקון העולם לדורות, לכל מי שיבוא אליו לשם, ויאמר העשרה קפיטל תהילים הידועים אצלינו, כאשר הבטיח בחיים חיותו, אשרי הזוכה...

אין יאוש בעולם כלל!

התחזקות והתחדשות בתורת רבנו נחמן מברסלב זי"ע

אין יאוש בעולם - רמז לכל אחד ולכל הדורות

והכלל, כי אסור ליאוש עצמו. כי אפילו מי שהוא איש פשוט ואינו יכול ללמד כלל, או שהוא במקום שאי אפשר לו ללמד וכיוצא בזה, אף על פי כן גם בעת פשיטותו צריך להחזיק עצמו ביראת ה' ובעבודה פשוטה לפי בחינתו, כי גם אז הוא מקבל חיות מהתורה כנ"ל, על ידי איש פשוט הגדול, היינו הצדיק הגדול, שהוא לפעמים איש פשוט, שהוא מחיה את כלם כנ"ל. ואפילו מי שהוא, חס ושלום,

במדרגה התחתונה לגמרי, חס ושלום, רחמנא לצלן, אפלו אם מנח בשאול תחתיות, רחמנא לצלן, אף על פי כן אל יתיאש עצמו, ויקים "מבטן שאול שועתי" (יונה ב), ויחזיק עצמו במה שיוכל, כי גם הוא יכול לחזור ולשוב ולקבל חיות מהתורה על-ידי הצדיק הנ"ל:

והעקר לחזק עצמו בכל מה שאפשר, [כי אין שום יאוש בעולם כלל. (ואמר אז בזה הלשון: קיין יאוש איז גאר ניט פאר האנדין), ומשך מאד אלו התבות קיין יאוש וכו' ואמרם בכח גדול ובעמקות נפלא ונורא מאד, כדי להורות ולרמז לכל אחד ואחד לדורות, שלא יתיאש בשום אופן בעולם, אפלו אם יעבר עליו מה], ואיך שהוא, אפלו אם נפל למקום שנפל, רחמנא לצלן, מאחר שמחזק עצמו במה שהוא, עדין יש לו תקוה לשוב ולחזור אליו יתברך.

ספר ליקוטי מוהר"ן - מהדורא בתרא סימן עח

יש לכל יהודי נקודה שהקב"ה מתפאר בה ומשם יכול לשוב אל ה'

צריך לדעת, שהשם יתברך מתפאר אפילו עם הקל שבקלים שבישראל אפלו פושעי ישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו יש בו התפארות פרטי שהשם יתברך מתפאר עמו. על כן אסור לאדם ליאש עצמו מהשם יתברך אפלו אם קלקל ופגם הרבה מאד, חס ושלום, כי עדין לא פסק חביבות השם יתברך ממנו כנ"ל ועל כן עדין יכול לשוב לשם. והעקר הוא על ידי אנשי אמת שהם יכולים למצא גם הטוב וההתפארות שיש אפלו בהגרוע שבגרועים ולהשיב הכל לשם יתברך.

ספר משיבת נפש אות ד

להתחיל מחדש בכל פעם

נגד כל הבלבולים והתאוות והמחשבות רעות וזרות הרודפים אחר האדם ומבלבלים אותו בכל עת ובפרט בשעת התפלה והאדם יש לו יסורים גדולים מהם, העקר הוא בחינת אריכת אפיים שהוא בחינת אמונה כמבאר בפנים, היינו שיהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך ובצדיקים וכשרים אמתיים ויתחזק בעבודתו ולא יפל משום דבר ולא אכפת לה ולא תקצר רוחו משום

בלבול וחלישות הדעת, מה שהבעל דבר רוצה להכניס בדעתו כאלו אפס תקוה, חס ושלוש. כי צריך לבלי להסתכל על זה כלל רק להתחזק מאד, כי אין שום יאוש בעולם כלל.

ואין שהוא אף על פי שכבר נפל נפילה זאת בעצמו כמה פעמים בלי שעור אף על פי כן אין יאוש בעולם כלל וצריך להתחזק ולהתחיל בכל פעם מחדש ואל יפול לזקנה דסטרא אחרא כלל:

כי כל הנפילות שבעולם הם מבחינת זקנה דסטרא אחרא, שנדמה בעיניו שכבר נזקן בחטאיו ובמעשיו שרגיל בהם, עד שאי אפשר לו לצאת מהם בשום אופן, חס ושלוש. ובאמת הוא צריך לידע ולהאמין, שבכל יום ובכל עת ובכל שעה יש כח בהאדם להתחדש ולהיות נעשה בריה חדשה ממש, כי השם יתברך עושה חדשות בכל יום ואין שעה דומה לחברתה:

על כן צריך להתחזק ולהתחיל בכל פעם מחדש ולפעמים גם ביום אחד צריכין להתחיל כמה פעמים, ואפילו אם יהיה כך זמן ארוך יהיה איך שיהיה, צריך להזכיר את עצמו בהשם יתברך בכל עת ובכל שעה, ולשכח לגמרי כל מה שעבר עד הנה ולהתחיל מעתה מחדש ממש כל מה שיוכל, ואל יסתכל

על שום בלבול וחלישות הדעת כלל. וכל זה הוא בחינת אריכת אפים שצריך להאריך רוחו, לעבר על כל הבלבולים והמניעות ולבלי להסתכל על שום דבר ולא תקצר רוחו מכל מה שעובר עליו. רק יתחזק בהשם יתברך בכל מה שיוכל, כי השם יתברך מלא רחמים בכל עת ו"חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו".

ספר משיבת נפש אות ו

עבודת הצדיק להאיר לגדולים ולקטנים שלא יתייאשו עצמן לעולם

והכלל שהצדיק עקר שלמותו, כשיש לו שני הבחינות הנ"ל, דהינו שידע איך לדבר וללמד ולהאיר בכל אחד ואחד, בדרי מעלה ודרי מטה, בעליונים ובתחתונים, בשמים ובארץ, שהם בחינת גדולים וקטנים, היינו שלהגדולים במעלה, בני עליה, בחינת דרי מעלה, צריך שיהיה כח להצדיק להראות להם ולגלות להם, שעדין אינם יודעים כלל מהשם יתברך, בחינת: 'מה חמית מה פשפשת' וכו' וזה הלמוד וההשגה הוא צריך להאיר ולהכניס בהגדולים במעלה, שהם בחינת דרי מעלה. ולהפך, יש בני־אדם שמונחים במדרגה התחתונה מאד, עד שהיו מיאשין את עצמן לגמרי, חס ושלו, כי נדמה להם שהם רחוקים מאד מהשם יתברך, וכבר אבד נצחם ותוחלתם מה' צריך הצדיק שיהיה לו כח לעוררם ולהקיצם, שלא יהיו מיאשין עצמן בשום אופן בעולם, יהיה איך שיהיה, ולהראות להם ולהאיר בהם, כי עדין ה' עמם ואצלם וקרוב להם, ואפלו בתוך הארץ ממש, אפלו אם נפל לשאול תחתיות, חס ושלו, אף־על־פי־כן שם דיקא נמצא כבודו יתברך, כי "מלא כל הארץ כבודו" וזה בחינת כל, שיש להצדיק וכו', כנ"ל:

ספר ליקוטי מוהר"ן - מהדורא בתרא סימן ז

אל תהיו עצים יבשים

אהבת ישראל וקרוב רחוקים אל ה' במשנת

רבנו נחמן מברסלב זי"ע

להוליד נפשות

כמה פעמים היה מדבר הרבה עמנו והזהיר אותנו מאוד לקרב נפשות להשם יתברך, להשתדל לדבר הרבה עם בני אדם כדי לעוררם ולהשיבם לקרבם להשם יתברך.

ורצונו היה אפילו לדבר עם בני העולם שיחות חולין בעיסקי העולם, אולי יצמח ויתגלגל מזה דיבורים שיעוררו אותם להשם יתברך, ואפילו אם לא יפעל כי אם תנועה בעלמא, כדי שיכנס בהם איזה הרהור תשובה או התעוררות לפי שעה, גם כן טוב־מאוד, מכל שכן שיכול ברבות הימים, כשידבר עימם ויחזר וידבר, אולי יזכה לעוררם באמת להשם יתברך ולקרבם לעבודתו יתברך אשר אין דבר גדול מזה, כמובא בכל הספרים בפרט בזהר הקדוש, כמו שכתוב שם זכאה מאן דאחד בידא

דחיבא וכו' וקדשא בריך הוא משתבח בה בכל עלמין.

והוא זכרוננו לברכה האריך לדבר עימנו כמה וכמה פעמים מזה, וזרז אותנו לזה מאוד בכמה מיני לשונות. וכמה פעמים היה מבזה אותנו בביזיונות על שאנו מתעצלים בזה, ופעם אחת קרא אותנו עצים יבשים על שאין אנו מולידים נפשות שיתקרבו להשם יתברך על ידינו.

ופעם אחת בליל מוצאי שבת עמדנו לפניו כמה אנשים מהחשובים שלו, והוכיח אותנו מאוד כמה שעות על ענין זה וסיפר אז הרבה מעניין זה. וגם היה רצונו שישעו נסיעות בשביל זה כדי לדבר עם בני אדם. ואז כשדיבר מזה להשתדל לקרב נפשות להשי"ת כנ"ל, אז היה מתלוצץ מאלו המשתדלים לקרב להשם יתברך רק הפחותים במעלה מאוד כגון עניים ואביונים ועמי הארצות וכיוצא בזה אנשים השפלים במעלה. כי העיקר הוא להשתדל לקרב להשי"ת בני אדם הגדולים במעלה שיש להם איזה חשיבות. כי בני אדם כאלו קשה לקרבם מאוד, וכשזוכה לקרבם אשרי לו. כי הוא דבר גדול מאוד כשמקרב נפשות גדולות להשם יתברך, ואז אלו הקטנים והשפלים במעלה נופלים ונטפלים ממילא אליו ומתקרבים להשם יתברך, כי מתבטלים לגבי הגדול מהם שנתקרב לדרך האמת להשם יתברך.

ושאלתי אותו זיכרוננו לברכה מי הוא הגדול. השיב בחיפזון (בדרך גערה שאני שואל דבר פשוט כזה) מי שהוא למדן יותר חשוב יותר, מי שהוא עשיר יותר חשוב יותר, מי שהוא מיוחס חשוב יותר. והמובן מדבריו היה שכל מי שיש לו איזה חשיבות ומעלה מצד עשירות או מצד חוכמה ויחוס, בודאי נשמתו גדולה וגבוהה יותר. וכמו כן יש לו יצר הרע גדול ביותר, וגם בו תלויים כמה נפשות ביותר. ועל כן העיקר להשתדל לקרב מבני הנעורים החשובים שבעיר, כגון בני העשירים ואותן שמוחזקים בלימוד, ואז הקטנים מתקרבים ממילא.

חיי מוהר"ן תקמ"ג.

לקרב עוד נפשות

כל הנפשות שמתקרבין צריכין לעסוק כל אחד ואחד לקרב עוד נפשות להשי"ת כל אחד לפי בחינתו שלא יהיו עצים יבשים ח"ו כמובן בדברי אדמו"ר ז"ל כמה פעמים, כי זה סימן שנתקרב באמת – כשנתקרבין בו עוד נפשות.

ליקוטי הלכות חו"מ הלכות שליחות והרשאה הלכה ד'

לתת ריח טוב בנשמות

אף על פי שתוכחה הוא דבר גדול, ומוטל על כל אחד מישראל להוכיח את חברו, כשרואה בו שאינו מתנהג כשורה, כמו שכתוב (ויקרא י"ט): "הוכח תוכיח את עמיתך", אף על פי כן לאו כל אדם ראוי להוכיח. כמו שאמר רבי עקיבא (ערכין טז): 'תמה אני, אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח'. ואם רבי עקיבא אמר זאת בדורו, כל שכן בדור הזה של עכשו:

כי כשהמוכיח אינו ראוי להוכיח, אזי לא די שאינו מועיל בתוכחתו, אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תוכחתו. כי על ידי תוכחתו הוא מעורר הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של האנשים שהוא מוכיחם. כמו כשמונח איזה דבר שיש לו ריח שאינו טוב, כל זמן שאין מזיזין אותו הדבר, אין מרגישין הריח רע, אבל כשמתחילין להזיז אותו הדבר, אזי מעוררין הריח רע; כמו כן על ידי תוכחה של מי שאינו ראוי להוכיח, על ידי זה מזיזין ומעוררין הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של האנשים שמוכיחם, ועל כן הוא מבאיש ריחם, ועל ידי זה הוא מחליש את הנשמות שלהם, ועל ידי זה נפסק השפע מכל העולמות... אבל כשהמוכיח ראוי להוכיח, אזי אדרבא, הוא מוסיף ונותן ריח טוב בהנשמות על ידי תוכחתו.

ליקוטי מוהר"ן תנינא אות ח'

לדון את כל אדם לכף זכות

דע כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפלו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע, ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, על ידי זה מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה, וזה בחינת (תהלים ל"ז): "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו" היינו שהפסוק מזהיר לדון את הכל לכף זכות, ואף על פי שאתה רואה שהוא רשע גמור, אף על פי כן צריך אתה לחפש ולבקש למצא בו מעט טוב ששם אינו רשע וזהו ועוד מעט ואין רשע, שצריך אתה לבקש בו עוד מעט טוב שיש בו עדין, ששם אינו רשע, כי אף על פי שהוא רשע, איך אפשר שאין בו מעט טוב עדין, כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה או דבר טוב מימיו, ועל ידי זה שאתה מוצא בו עוד מעט טוב ששם אינו רשע, ואתה דן אותו לכף זכות, על ידי זה אתה מעלה אותו באמת מכף חובה לכף זכות, עד שישוב בתשובה על ידי זה, וזהו ועוד מעט ואין רשע, על ידי שמוצא בהרשע עוד מעט טוב, ששם אינו רשע, על ידי זה והתבוננת על מקומו ואיננו, היינו כשתתבונן ותסתכל על מקומו ומדרגתו, ואיננו שם על מקומו הראשון, כי על ידי שמוצאין בו עוד מעט טוב, איזה נקדה טובה, ודנין אותו לכף זכות, על ידי זה מוציאין אותו באמת מכף חובה לכף זכות. וזהו והתבוננת על מקומו ואיננו כנ"ל, והבן:

ליקוטי מוהר"ן - תורה רפ"ב

מעשה מהינדיק

שפעם אחת בן המלך נפל לשיגעון שהוא עוף הנקרא הינדיק, דהיינו תרנגול הודו, וצריך ליישב ערום תחת השולחן ולגרור חתיכות לחם ועצמות כמו הינדיק. וכל הרופאים נואשו מלעזור לו ולרפאו מזה, והמלך היה בצער גדול, עד שבא חכם אחד ואמר: אני מקבל על עצמי לרפואתו והפשיט גם

כן את עצמו ערום. וישב תחת השולחן עם בן המלך הנ"ל, וגם כן גרר פרורים ועצמות. ושאלו בן המלך: מי אתה ומה אתה עושה פה? והשיב לו מה אתה עושה פה? אמר לו: אני הינדיק. אמר לו: גם אני הינדיק. וישבו שניהם יחד כך איזה זמן, עד שנעשו רגילים זה לזה.

אז רמז החכם והשליכו להם כתונת, ואמר החכם ההינדיק לבן המלך: אתה חושב שהינדיק אינו יכול לילך עם כתונת? יכולים להיות לבושים כתונת ואף על פי כן להיות הינדיק. ולבשו שניהם הכותנת. ואחר זמן מה רמז והשליכו להם מכנסיים, ואמר לו גם כן כנ"ל: אתה חושב שעם מכנסיים לא יכולים להיות הינדיק? ולבשו המכנסיים, וכן עם שאר הבגדים ואחרי כן רמז והשליכו להם מאכלי אדם מהשולחן, ואמר לו: חושב שאם אוכלים מאכלים טובים כבר חדלים מלהיות הינדיק? ואכלו. ואחר כן אמר לו: אתה חושב שהינדיק מוכרח להיות דוקא תחת השולחן? יכולים להיות הינדיק ולהיות אצל השולחן. וכן התנהג עמו עד שריפא אותו לגמרי.

כוכבי אור

ספרי הוצאת ישיבת תורת החיים

תורת החיים

ספרי טל חיים מאת מו"ר הרב שמואל טל שליט"א

עיון והלכה

ברכות	מקור החיוב בברכות, ספק ברכות להקל, ברכה שאינה צריכה, ספק ספיקא בחיוב ברכות, שומע כעונה, הרהור כדיבור, ועוד.
שבת	כרך א: דבר שאינו מתכוון, מלאכה שאינה צריכה לגופה, מלאכות טוחן, לש, מלבן, קושר, הגדרת רשות הרבים ואפשרות הטלטול בה בזמננו, ועוד. כרך ב: גרמא במלאכות שבת, מלאכה בשינוי, מלאכות דש, בורר, מבשל, מחתך, בונה ומכה בפטיש, מכבה ומבעיר, חשמל בשבת. כרך ג: קבלת שבת, הדלקת נרות, קידוש וסעודת שבת, דיני חולה בשבת ואמירה לגוי.
בשר בחלב ותערובות	מקור איסור בשר בחלב, מהות הדין של ביטול ברוב, בליעה בכלים, נותן טעם לפגם, דין איסור שנפסל מאכילה, ריחא מילתא, ועוד.
כללי הוראה	מהות החיוב לשמוע בקול חכמי התורה שבכל דור וגדריו, דרך ההכרעה במחלוקות בין החכמים, ספק דאורייתא לחומרא, ספק ספיקא משם אחד, ספק מחסרון ידיעה, ועוד.

שיחות באמונה ועבודת ה'

שיחות למועדים:

ימים נוראים	בספר מוצגת מערכה מסודרת של הדרכה לעבודת התשובה שמלווה אותנו בכל השנה, ובפרט בימי אלול ותשרי. זאת לצד הסבר על מהות התשובה, הימים הנוראים ועבודתם.
-------------	--

Tal Chayim - A Practical Guide to Self-improvement for the Days of Awe and throughout the Year:

Necessary guidelines for preceding step by step through a most wonderful spiritual process that we call teshuva - repentance.

פורים	מתוך התבוננות מעמיקה במגילת אסתר ובמצוות ימי הפורים, מגלה הספר את סודה של עבודת השמחה המיוחדת של חודש אדר, ומלמד את דרכי עבודת ה' בזמן גלות והסתר פנים, והתמודדות עם כוחו של עמלק.
פסח	מתוך העיון בפסוקי יציאת מצרים, במצוות החג ובשיר השירים, חושף הספר תמונה מרהיבה של יחסי דוד ורעיה, אהבה שאינה תלויה בדבר שאוהב ה' את ישראל, ומשרטט לאור זאת את תפקידנו בקירוב הגאולה העומדת לפתחנו.

ספרי הוצאת ישיבת תורת החיים

תורת החיים

נושאים נוספים:

תהלים
הספר חושף את מחשבותיו ורגשותיו של דוד המלך, את הלקחים שהם מלמדים אותנו, ואת המשמעות המרובה שניתן למצוא בהם, זאת מתוך עיון במזמורי התהלים ומתוך הדרכה מעשית ליישום הדברים בחיינו אנו. מתוך כך מתבררות סוגיות חשובות:
כרך א (מזמורים א-יד): תכלית הייסורים, אחריות והשתדלות, התמודדות עם קשיים, אופי תהליך הגאולה, ועוד.

חוברות:

מדריך
להתבוננות
הדרכה מפורטת כיצד ליצור תהליך עמוק של התקדמות ושיפור תמידי, בדרך לחיים מלאים של שמחה ועבודת ה', על ידי עבודה יום יומית על מעשינו ואישיותנו.
חנוך לנער
שתי שיחות יסודיות המתוות דרך לחינוך ילדים ונוער אל מול אתגרי דורנו.
אהבתי
שיחה יסודית החושפת ומסבירה עד כמה ה' אוהב כל יהודי באופן אישי באהבה שאינה תלויה בדבר, כאילו היה בנו יחידו.
הכנה
לפגישות
חוברת המיועדת לבנים ולבנות בחיפוש בן זוג, ובה הדרכות רעיוניות ומעשיות כיצד לגשת לפגישות ממקום בשל, בריא ומבורר, ובע"ה למצוא בקלות ובשמחה את בן הזוג.

חיבורים מאת רבני הישיבה ובוגריה

עיון והלכה

תורת החיים | **קובץ מאמרים:** מאמרים בעיון לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא בנושאים שונים.
רבני ואברכי הישיבה
חול המועד: עיונים בהלכות חול המועד. בין הנושאים בספר: תוקף איסור המלאכה בחוה"מ, הגדרת המלאכות המותרות והאסורות בו, גילוח וכיבוס בחוה"מ בזמננו, ועוד.
טל יוסף
290 תשובות מהרב יוסף קאפח זצ"ל לרב שמואל טל שליט"א, בצירוף הערות ומפתחות מאת אברכי הישיבה, ומאמר על יסודות ממשנת הרב קאפח בספרי טל חיים. בשיתוף מכון מש"ה.

ספרי הוצאת ישיבת תורת החיים

תורת החיים

שירת הים | סדרת ספרי שירת הים כוללת חמישה ספרים: שבת, איסור והיתר, נידה ומקוואות, חופה וקידושין, ואבלות. הסדרה מיועדת לסייע לכל הרוצה ללמוד את עיקרי ההלכות בצורה היקפית באופן מהיר, בהיר ומסודר, מתוך ראיית השתלשלות ההלכה, החל מדברי חז"ל עד ימינו, על פי סדר סימני השולחן ערוך.

נתיבי הלכה | סיכום סוגיות התלמוד בלשונן, מחולק לנושאים ע"פ סדר המסכת, עם פירוש רש"י וסיכום שיטות כל הראשונים בסוגיה, ופסיקת השו"ע, הרמ"א והאחרונים. לעת עתה הסדרת כוללת שלושה כרכים: שבת, ברכות, ונדה.

ספרי הרב יצחק שטרן | **מקורי הלכה:** סיכום הלכות חופה וקידושין ממקורות הגמרא ועד לפסקי האחרונים, בלשון קצרה וברורה. מיועד לנבחני הרבנות הראשית וכולל את כל ההלכות הנצרכות למבחן.

עת לחננה: עיוני הלכה בענייני בניין המקדש השלישי וחדוש עבודת הקרבנות בזמן הזה. בין הנושאים: מלכות ונבואה בבניין המקדש, קרבנות בטומאה, כהני חזקה, בגדי כהונה, עלייה להר הבית בזמן הזה, ועוד.

נושאים נוספים:

ספרי הרב זאביק הראל | **שמחת החלאקה:** ספר זה קיבץ לתוכו נוסח 'לחלאקה' שנאסף מן המנהגים שהונהגו בקהילות ישראל השונות; יחד עם תפילות, קטעי לימוד, פרקי עיון במעלת המנהג והנהגות מגדולי ישראל.

כשמתח יצירך: ספר זה מנסה לדלות ולשזור עבור החתן והכלה מהלך אחד רציף מתוך דברי גדולי ישראל, מהלך שיכוון את הלב בכל צעד במהלך המופלא של החופה, ויהיה עבורם השער שדרכו ייכנסו לבנות בניין עדי עד לנצח נצחים.

נגד הזרם | ספר פרוזה המתאר נער ממשפחה דתית שעובר תהפוכות נפשיות ומשברים ומבקש את ה' בעולמו, ולבסוף גם מוצא. סיפור שיש השקה בינו ובין סיפורים רבים ומשה מעיין מספר של בני נוער דתיים בדורנו.

אוצרות פנימיים | הספר עוסק בהבנת הנפש, התפתחות אישית ומודעות מתוך זווית ראייה יהודית ומקצועית כאחד. הוא כולל בתוכו סיפורים רבים, ותרגומים אשר הופכים את הספר לבהיר, מעניין ועוד יותר מכך – מעשי. הספר מצליח לגעת באנשים באופן אישי וחוויתי ומעניק כלים מעשיים ליצירת שינויים ולהתמודדות עם אתגרי החיים של כולנו. עשיר ומקיף ונוגע בכל חלקי האישיות.

ואגדתו על ארץ יסדה | חוברת הדרכה להקמת חבורה בעבודת ה', המשלבת דיבוק חברים ועבודת התבוננות. מאת חברי חבורה בוגרי הישיבה.

לפרטים והזמנות: שיר שלום 050-5714746
לתרומות והקדשות: אביעד 050-2007887 | 08-8691696